

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Factsheet Sport

Stand van zaken

Lokaal sportbeleid schept de voorwaarden voor sporten en bewegen. Een groot deel van de sportbeoefening (georganiseerd en ongeorganiseerd) is mogelijk doordat gemeenten zorgen voor de planning, de bouw, het beheer en de exploitatie van sportparken, zwembaden en sporthallen. Het sportaccommodatiebeleid is de basis van het sportbeleid, gericht op het stimuleren van amateuristische sportbeoefening, de 'breedtesport'. Vooral grote gemeenten hebben tegenwoordig ook beleid gericht op topsport en de organisatie van grootschalige (top)sportevenementen.

Gemeenten maken vaak onderscheid tussen sport als doel en sport als middel. Bij sport als doel gaat het om zinvolle vrijetijdsbesteding, maar ook steeds vaker wordt sport instrumenteel ingezet vanwege de gunstige maatschappelijke en economische bijeffecten. In dit geval spreken wij van de inzet van sport als middel. Sport heeft raakvlakken met bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, welzijn, gezondheidszorg, vrijwilligerswerk, ouderen en onderwijs.

Ontwikkelingen

Sportstimulering

Sport ontwikkelt zich lokaal steeds meer tot een volwaar-

dig beleidsterrein. Niet alleen vanwege prestaties op sportief vlak, maar juist vanwege de positieve bijdrage aan maatschappelijke opgaven. Gemeenten ondersteunen lokale sport(verenigingen) organisatorisch en verbinden sport steeds vaker met andere beleidsterreinen, zoals citymarketing, onderwijs, gezondheidsbeleid en stedelijke vernieuwing.

Olympisch Plan 2028

Het Olympisch Plan beschrijft hoe Nederland door middel van sport in economisch, ruimtelijk, welzijns- en sociaal-maatschappelijk opzicht naar een hoger niveau getild kan worden. Het streven is dat 'minimaal 75% van de Nederlanders in 2016 regelmatig aan sport doet'. Gemeenten spelen hier een belangrijke rol. Niet alleen omdat het Olympisch Plan mogelijkheden biedt voor de verdere ontwikkeling van het lokale breedtesport- of topsportbeleid, ook op economisch en ruimtelijk gebied liggen er kansen.

Inzet gemeenten

Sport levert een positieve bijdrage aan:

- Het onderwijs, via de inzet van sportverenigingen en bijvoorbeeld de combinatiefuncties
- De naschoolse opvang en de wijk.
- Het verbeteren van de lokale volksgezondheid.

- De participatie van kwetsbare groepen.
- Nationale trots en uitstraling door het stimuleren van topsport en evenementen.

Instrumenten

Als de gemeente geen actueel lokaal sportbeleid heeft, kan de gemeenteraad het college van B&W opdracht geven een beleidsnota op te stellen. Hierin staan o.a. de visie op sport, de doelstellingen en de prioriteiten. Als voorbereiding op de nota kan het college de sterke en zwakke punten en de kansen en bedreigingen op het gebied van sport verkennen. Hierbij wordt ook in kaart gebracht welke doelgroepen de gemeente wil bereiken en wat de consequenties zijn voor de openbare ruimte en sportvoorzieningen. De raad heeft allerlei mogelijkheden om de uitvoering van het sportbeleid te ondersteunen. Zoals het aanpassen van de tarieven- en subsidieverordening sport, het vaststellen van een (sport)evenementenverordening en het aanbrengen van dwarsverbanden met andere beleidsterreinen. Door het aanpassen van bestemmingsplannen kan meer ruimte worden gemaakt voor sport- en speelsterreinen in de nabijheid van woongebieden en in de wijk. De raad kan er ook voor zorgen dat voorzieningen beter toegankelijk zijn.

Olympisch Plan als inspiratiebron

Met het Olympisch Plan als inspiratiebron kunt u bevorderen dat sport en bewegen dieper geworteld raken in de samenleving. U hebt de mogelijkheid sport op diverse wijzen in te zetten in het lokale beleid en de samenwerking tussen verschillende beleidsterreinen te stimuleren. U kunt sport inzetten om sociale doelstellingen te realiseren, zoals gezondheidsbevordering en maatschappelijke verbondenheid. Sport kan ook worden ingezet om economische redenen. Denk aan de organisatie van sportevenementen. Buiten dat zij van belang zijn voor de topsport en de lokale economie zet een evenement ook uw gemeente op de kaart en heeft het een positief effect op de sportdeelname. Voor enkele steden is het mogelijk om sport te verbinden met (technologische) innovatie.

Toegankelijkheid en samenwerking

Met een uitdagend en vernieuwend sportaanbod, dat toegankelijk is voor veel mensen, stimuleert u actief sport en bewegen. Een jeugd sportfonds, een jeugd pas, kortingsregelingen en subsidies maken voorzieningen toegankelijk voor de sociale minima en voor mensen die onbekend zijn met sport en bewegen. Dat is vooral van belang in deze economisch moeilijke tijden. Scholen zijn de makkelijkste weg om jongeren op een verantwoorde manier een gezonde leefstijl bij te brengen. Samenwerking tussen

scholen en sportorganisaties bevordert bewegen onder de jeugd. De gemeente kan hier een stimulerende rol spelen. U kunt ook aandacht geven aan een geschikt sportaanbod voor ouderen en aan de mogelijkheden die sport biedt binnen de Wmo.

Samenwerken met sportorganisaties

Sportorganisaties en vooral sportverenigingen, zijn belangrijke medespelers in het lokale sportbeleid. Hun aanwezigheid geeft vaak een positieve impuls aan de leefbaarheid. Door hun opzet en werkwijze hebben de organisaties en verenigingen vaak een positieve invloed op de leden. Samen met lokale sportorganisaties kunt u sportparticipatie bevorderen. Voorbeelden zijn een kennismakingscursus, samenwerking met het onderwijs, een jeugd pas of financiële ondersteuning voor minder draagkrachtige inwoners. In veel gemeenten krijgen sportverenigingen steeds meer een maatschappelijke functie (of wordt dit gestimuleerd).

Sportverenigingen voldoen vaak niet meer aan de hedendaagse wensen: de veranderende bevolking, de eisen aan het bestuur, de snel wisselende sportbelangstelling en de afname van het vrijwilligersbestand nopen tot aanpassingen. Sportverenigingen moeten versterkt en gemoderniseerd worden zodat zij hun rol waar kunnen maken.

Accommodaties

Gemeenten hebben veel aandacht voor de exploitatie, het multifunctionele gebruik en de kwaliteit van sportvoorzieningen. Daarbij spelen vragen als: Is de sportaccommodatie veilig te bereiken? Wordt de sportaccommodatie multifunctioneel gebruikt? Actueel is de samenwerking tussen het onderwijs en de sport en de BSO en sport. Andere actuele thema's zijn zwembaden, kunstgras en de aandacht voor kleinschalige wijkgebonden sport- en spelvoorzieningen, zoals Cruyffcourts. Het is de taak van de gemeente om te zorgen voor voldoende accommodaties, maar ook slim gebruik van (vrijgekomen) ruimte biedt mogelijkheden. Tegenwoordig groeit de belangstelling (of noodzaak) voor multifunctionele sportparken die eveneens ruimte bieden voor recreatief medegebruik.

Aanbod vanuit de VNG

- De VNG heeft in 2003 de handreiking 'Gemeentelijk tarieven- en subsidiebeleid in de sport' uitgegeven. De handreiking is niet meer verkrijgbaar. U kunt deze lenen via het VNG Informatiecentrum: telefoon: 070-3738020, e-mail: informatiecentrum@vng.nl.
- De VNG is Alliantielid van het Olympisch Plan 2028.
- Het recente nieuws en praktijkvoorbeelden vindt u op www.vng.nl > Beleidsveld Jeugd, onderwijs en sport.